

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

MZE-29372/2021-11181

mze000020527288

ÚTVAR: Odbor právní
ČÍSLO ÚTVARU: 11180

VÁŠ DOPIS ZN.: 14A 101/2021-1,-44
ZE DNE: 10. 5. 2021

SPISOVÁ ZN.: MZE-29372/2021
NAŠE ČJ.: MZE-29372/2021-11181

Městský soud v Praze
Spálená 6/2
Nové Město
120 00 Praha 2

Datovou zprávou.

VYŘIZUJE: Mgr. Zdeněk Tesner
TELEFON: 221812583
E-MAIL: Zdenek.Tesner@mze.cz
ID DS: yphaax8

ADRESA: Těšnov 65/17, Nové Město, 110 00 Praha 1
DATUM: 9. 6. 2021

Žalobci: a) Klimatická žaloba ČR, z. s., IČO: 083 25 146
se sídlem V Šáreckém údolí 281/54, Dejvice, 160 00 Praha 6

všichni zastoupeni: Mgr. Pavlem Černým, advokátem se sídlem v Brně, Údolní 33,

Žalovaní:

- 1) Ministerstvo životního prostředí, IČO: 001 64 801
- 2) Ministerstvo průmyslu a obchodu, IČO: 476 09 109
- 3) Ministerstvo zemědělství, IČO: 000 20 478
- 4) Ministerstvo dopravy, IČO: 660 03 008
- 5) Vláda České republiky, IČO: 000 06 599

- žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných správních orgánů

Stanovisko třetího žalovaného ke správní žalobě sp. zn. 14 A 101/2021

Ministerstvo zemědělství, jako třetí žalovaný, obdrželo dne 10. 5. 2021 shora označenou žalobu, jimiž se skupina žalobců domáhá ochrany před domnělým nezákonným zásahem uvedených ústředních správních orgánů spočívajícím v nedostatečné reakci na probíhající klimatickou změnu a s ní související rizika a mezinárodní závazky ČR. Ve lhůtě k tomu stanovené sděluje třetí žalovaný následující:

Třetí žalovaný v prvé řadě zdůrazňuje, že se vyjadřuje jen k těm částem žaloby, které se jej přímo dotýkají, ostatně i samotní žalobci spojují údajný zásah ze strany Ministerstva zemědělství jen s nečinností v oblasti opatření realizujících adaptaci na současnou a předpokládanou budoucí změnu klimatu. K obecným tvrzením žalobců se tak třetí žalovaný vyjadřuje jen v rozsahu nezbytném pro srozumitelnost jeho stanoviska. V ostatním je třeba vycházet z vyjádření ostatních žalovaných orgánů tak, jak je žalobci ve své žalobě určili.

I.

Třetí žalovaný úvodem zdůrazňuje, že si je vědom rizik a výzev souvisejících se změnou klimatu i svou povinností v mezích právního systému České republiky a v souladu s ním chránit životní prostředí a přiměřeně reagovat na důsledky jeho změn. Z těchto důvodů třetí žalovaný realizoval a realizuje celou řadu opatření, jejich přehled je uveden v části II. tohoto vyjádření. Základní předpoklad podané žaloby, nečinnost třetího žalovaného, tak není vůbec naplněn a žaloba by měla být vůči němu zamítnuta.

Obecně je třeba poznamenat, že celá žaloba je, přes svou značnou rozsáhlost, koncipována velmi obecně až vágně, když žalobci konstatují, že realizovaná adaptační opatření nejsou z jejich pohledu dostatečná. S ohledem na charakter podané žaloby, resp. celé problematiky, na niž žaloba reaguje, jde o tvrzení nedostatečně určité, což se pak odráží též v závěrečném žalobním návrhu, který neobsahuje konkrétní a vymahatelné závazky, což v případě úspěchů žalobců ponechává zcela na jejich libovůli, zda budou přijatá opatření považovat za přiměřená a nezbytná. Taková formulace žalobního návrhu však není v souladu s § 87 odst. 2 s. ř. s., nevymahatelný výrok soudu je pak neslučitelný i s obecnými principy právními.

Žalobci řadu skutečností dokládají prohlášenými jednotlivými žalobci k dílčím, jimi samými vymezeným otázkám. Taková vyjádření však nejsou důkazním prostředkem, ale pouze konkretizací žalobních tvrzení. Stejně tak sporná je argumentace dopady v psychické sféře některých žalobců, když podle konstantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva, na niž často dokazují samotní žalobci, se tyto dopady posuzují podle toho, jak by věc vnímal na místě žalobců průměrný člověk. S ohledem na tu skutečnost, že podle tvrzení žalobců jsou ve stejném postavení všichni lidé, přičemž nelze hovořit o tom, že by klimatický žal a podobné psychologické důsledky postihovaly většinu osob.

Žalobci ve své žalobě odkazují též na obecně známé přírodní procesy a fyzikální jevy (notoriety – viz str. 6 shora žaloby). V této souvislosti je třeba uvést, že mezi skutečnosti všeobecně známé patří též periodizace klimatických změn a to v několika úrovních periodicity (viz např. Milankovičovy klimatické cykly, malá doba ledová, Středověké klimatické optimum). S těmito jevy se však žalobci ve své žalobě vůbec nevypořádávají a i studie, na něž je jimi odkazováno, je zpravidla příliš bagatelizují či rovnou opomíjejí.

Žalobci rovněž opakovaně argumentují vědeckým konsenzem, aniž by přesněji vymezovali jeho obsah. Je nepochybné, že ke klimatické změně dochází a že bude mít celospolečenské dopady. Konsenzus ohledně dílčích otázek je však značně užší a méně přesvědčivý, přestože vědecký výzkum dosáhl obdivuhodného pokroku v mnoha aspektech environmentalistického bádání. Tuto skutečnost však text žaloby nerespektuje a účelově jej používá jako téměř absolutní argument a to i tam, kde žádný takový konsenzus neexistuje (viz např. poslední odstavec na str. 14 žaloby).

Z hlediska formálního pak je třeba poukázat na to, že žalobci opakovaně odkazují na poznatky organizací, jejichž důvěryhodnost je sporná, poškozená jejich vlastní činností (např. obecně známa aféra Climategate). Dokud nebudou tyto pochyby přesvědčivě vyvráceny, je třeba se závěry těchto organizací pracovat s maximální opatrností.

V části III. žaloby (str. 8) se žalobci vyjadřují k podmínkám řízení z hlediska možnosti aplikace tzv. zásahové žaloby, splnění těchto podmínek však zaměňují s poukazováním na celkový význam klimatické změny. S žalobci lze souhlasit, že z ustálené rozhodovací praxe

Nejvyššího správního soudu vyplývá celkem pět podmínek, které musí být současně splněny pro úspěšnou aplikaci tohoto druhu žalobní ochrany. Třetí žalovaný tak musí poukázat na to, že v oblasti adaptivních opatření tyto podmínky naplněny nejsou, když žalobní konstrukce nesplňuje podmínky přimosti, nezákonnosti a zaměřenosti, což vyplývá již z vlastního obsahu žaloby.

Stejně tak je třeba poukázat na to, že žaloba je v některých dílčích aspektech (např. str. 46 žaloby) vnitřně rozporná, např. když se současně domáhá ochrany biodiverzity a výroby energie z biomasy či podpory elektromobility, která sama ve své současné podobě má značné ekologické (environmentální) dopady, které nejsou dostatečně podrobne zmapovány (získávání kovů vzácných zemin apod.).

Některé informace obsažené v žalobě pak jsou již zastarálé – např. na str. 41 žaloby zmírněná neexistence novely vodního zákona z důvodů ochrany proti suchu, přičemž tato novela č. 544/2020 byla publikována 23. 12. 2020 a v době podání žaloby již dokonce nabyla (s výjimkou některých ustanovení) své účinnosti. Případně velmi nepřesně a účelově interpretované – např. na str. 17 obsažené tvrzení „lesní zákon a obecně státní politika v oblasti lesnictví nepodporuje žalobcem popsaný způsob hospodaření“, přičemž takové tvrzení není nikterak konkretizováno a je v rozporu se skutečností.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti a zejména na neexistenci nečinnosti třetího žalovaného (viz část II. tohoto vyjádření), je třeba žalobou uplatněný nárok na realizaci adaptačních opatření považovat převážně za požadavek politický a nikoliv právní. V demokratickém právním státě pak není přijatelné používat těchto nástrojů (správní žaloby) k prosazení vlastních politických zájmů před zájmy jinými, a to bez ohledu na to nakolik takové prosazované zájmy lze považovat za obecně správné či prospěšné.

V této souvislosti je rovněž třeba zdůraznit, že žalobci fakticky požadovaná téměř absolutní preference řešení jednoho rizika (ochrana práv žalobců před tímto rizikem) by jednoznačně byla na újmu ochrany jiných práv jak samotných žalobců, tak jiných subjektů.

II.

V sektoru zemědělské výroby jako takové pak došlo již do roku 2018 k poklesu emisí tzv. skleníkových plynů o 50 % (vzhledem k roku 1990). Pro Českou republiku je pak z hlediska využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE) zcela zásadní produkce biomasy, která se na OZE podílí z cca 80 %.

Opatření realizovaná v rámci Společné zemědělské politiky jsou popsána v příloze č. 1 k tomuto stanovisku, formou vyjádření věcně příslušného útvaru.

Dne 11. 12. 2019 bylo Evropskou komisí (EK) zveřejněno sdělení „Zelená dohoda pro Evropu“ (European Green Deal - EGD), které představuje klíčovou strategii pro přechod na klimaticky neutrální, udržitelnou a oběhovou ekonomiku a zároveň zmiňuje a řeší všechny problémy v žalobě obsažené (snižování emisí skleníkových plynů v sektoru dopravy, energetiky aj.). EGD stanoví ambiciózní cíle EU v oblasti životního prostředí a klimatu, a to při respektování a ochraně ostatních složek životního prostředí. Třetí žalovaný se intenzivně podílí na přípravě a následné realizaci jednotlivých kroků tohoto procesu.

Účelem EGD je konkretizace jednotlivých kroků k zajištění splnění mezinárodních závazků Evropské unie v oblasti ochrany klimatu. Žalobci by tak pro úspěch své žaloby měli tvrdit, která konkrétní opatření EGD byla třetím žalovaným porušena.

Nad rámec výše uvedeného lze zmínit např. problematiku snižování potravinového odpadu, kdy se v roce 2020 podařilo prostřednictvím novely zákona o zemědělství o podpoře potravinových bank ve spojení s příslušným podpůrným datačním opatřením zachránit 6 300 tun potravin, které by mohly být jinak znova vyrobeny. Množství zachráněných potravin se meziročně zvyšuje. Tento program je tak nejen významný z hlediska sociálního, ale souběžně též významně přispívá cílům environmentálním.

Opatření realizovaná v rámci správy vodního hospodářství jsou popsána v příloze č. 2 k tomuto stanovisku, a to včetně informace o legislativních opatřeních. Třetí žalovaný v oblasti vodního hospodářství dlouhodobě přijímá opatření k adaptaci na změnu klimatu, které jsou nesmírně důležité pro udržení krajinných ekosystémů a jejich biodiverzitu.

Pokud jde o oblast lesního hospodářství, třetí žalovaný předkládá:

- a) přehled vývoje dřevinné skladby (příloha č. 3 tohoto vyjádření);
- b) přehled plnění Národního adaptačního plánu (příloha č. 4 tohoto vyjádření);
- c) přehled poskytnutých podpor na adaptaci lesních porostů (příloha č. 5. tohoto vyjádření).

III.

Žalovaný správní orgán nemá námitek proti tomu, aby věc byla projednána bez nařízení jednání. Neuplatňuje námitku věcné nepříslušnosti ani námitku podjatosti soudců, kteří ji mají podle rozvrhu práce projednat a rozhodnout o ní.

IV.

Z výše uvedených důvodů žalovaný správní orgán navrhuje, aby soud žalobu v celém rozsahu zamítl pro nedůvodnost.

S pozdravem

**JUDr. Radek
Pokorný**

Digitální podpis:
09.06.2021 14:49

JUDr. Radek Pokorný
ředitel odboru

Přílohy:

1. Opatření realizovaná v rámci SZP.
2. Opatření v oblasti vodního hospodářství.
3. Lesní hospodářství dřevinná skladba.
4. Přehled plnění Národního adaptačního plánu.
5. Přehled podpor adaptace lesů na klimatickou změnu.

**Odbor environmentálních podpor PRV
14130**

VÁŠ DOPIS ZN.: MZE-29425/2021-11181/1
 ZE DNE: 11. 5. 2021
 SPISOVÁ ZN.: MZE-29425/2021-11181/14000
 NAŠE ČJ.: MZE-33052/2021-14132
 VYŘIZUJE: Ing. et Ing. Petr Dušek
 TELEFON: 221812830

11180 - Odbor právní
 JUDr. Radek Pokorný
 zde

DATUM: 27. 5. 2021

Žádost o stanovisko ke správní žalobě - Klimatická žaloba ČR

Vážený pane řediteli,

v návaznosti na požadavek čj. MZE-29425/2021-11181 s ohledem na „Klimatickou žalobu ČR“, Vám sděluji následující:

v rámci společné zemědělské politiky jsou nastavena opatření, která přímo nebo nepřímo přispívají k mitigaci a adaptaci na klimatické změny. Většina opatření má synergický efekt, kdy je vždy určitý přínos i ve vztahu ke změnám klimatu, i přesto, že není takto přímo vykazován (ale vykazuje se např. příspěvek k oblasti vody, půdy, biodiverzity..). Jako zásadní mohu uvést opatření Zatravňování orné půdy a opatření Zalesňování a zakládání lesů, u kterých dochází k sekvestraci (ukládání) uhlíku a vazba na řešení problematiky klimatu je zde zcela prokazatelná.

Opatření M10 Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO), konkrétně podopatření:
 10.1.5 Zatravňování orné půdy

10.1.8 Zatravňování drah soustředěného odtoku

Podopatření 10.1.5. podporuje převod orné půdy na travní porost v erozně ohrožených oblastech, v ochranných pásmech vodních zdrojů, v oblastech zranitelných dusičnanů a nebo podél vodních útvarů. Cílem podopatření je zpomalit povrchový odtok vody z orné půdy, zvýšení retence vody a snížení rizika eroze půdy. Ve zvláště chráněných oblastech a ochranných pásmech národních parků je zatravňování orné půdy prováděno druhově bohatou nebo regionální směsí schvalovanou místně příslušným orgánem ochrany přírody. Zatravňování orné půdy má pozitivní dopad na sekvestraci uhlíku v půdě.

Tímto opatřením bylo jen za programové období 2014-2020 podpořeno 15 284 ha.

Podopatření 10.1.8 Zatravňování drah soustředěného odtoku podporuje převod orné půdy na travní porost se zaměřením na dráhy soustředěného odtoku definované v LPIS. Cílem podopatření je zpomalit povrchový odtok vody z orné půdy, což povede ke snížení rizika eroze půdy a splachů ornice do vod. K zatravňování orné půdy je prováděno speciální osevní směsí zajišťující porost odolný proti zrychlenému odtoku vody v průběhu přívalových srážek.

Dotace je vyplácena na ha zatravněného dílu půdního bloku. Žadatel je povinen po celou dobu závazku na zatravněné ploše hospodařit předepsaným způsobem.

Tímto opatřením bylo za programovém období 2014-2020 podpořeno 76 ha.

8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů

Cílem podopatření je zmírnění klimatických změn zvýšením schopnosti absorpce atmosférického CO₂, posílení biodiverzity krajiny rozšířením zalesněných ploch, zlepšení ekologické rovnováhy krajiny, stabilizace hydrologických a klimatických podmínek v krajině, ochrana půdy a ochrana vod.

Podpora je poskytována na dílech půdních bloků vymezených v území vhodném k zalesnění (tzv. vrstva vhodnosti k zalesnění). Vrstva vhodnosti k zalesnění byla zpracována VÚMOP a zahrnuje pozemky se sklonitostí svahu vyšší než 10° nebo bylo stanoveno podle faktorů, které jsou z hlediska ochrany životního prostředí zásadní. Na příslušných lokalitách jsou podporovány pouze dřeviny vhodné s ohledem na klimatické změny.

Díky zalesňování se zvyšuje zásoba uhlíku jak v půdě (např. díky ukončení orby na orné půdě), tak v biomase dřevin. Zásoba uhlíku v biomase dřevin stoupá se stářím lesního porostu, přičemž po přibližně 80 letech může být v biomase dřevin vázáno až několikanásobné množství uhlíku než v lesní půdě. Již po osmi letech trvání opatření zalesňování se může podíl uhlíku vázaného v biomase a v půdě vyrovnat a v jednotlivých případech ji dokonce i převyšuje. Tímto opatřením bylo v programovém období 2014-2020 podpořeno 189 ha.

Do budoucna jsou analyzovány možnosti podpory agrolesnických systémů ve vazbě jak na národní legislativu (zákon o ochraně ZPF), tak legislativu EU. V rámci příprav Strategického plánu SZP na období 2021 – 2027 je navrhována podpora na založení a péči o agrolesnické systémy. Jde o systémy obhospodařování zemědělské půdy, kdy je stejný pozemek využíván pro zemědělskou produkci a současně pěstování dřevin. V současné době je navrhována podpora dvou typů agrolesnických systémů, a to silvopastevní systém s roztroušenou, případně liniovou výsadbou na trvalých travních porostech, a silvoorebný systém s liniovou výsadbou dřevin na orné půdě, kde by mezi pásy dřevin probíhala zemědělské produkce podle standardních agrotechnických postupů.

Dřeviny v agrolesnických přispívají k ochlazování krajiny a aktivně působení proti změně klimatu a plní významnou protierozní funkci. I zde je synergický efekt a mimo to podporují příznivější bilanci živin, snižují vyplavování dusičnanů do vod, podporují zvýšení biodiverzity (nadzemní i půdní), a ukládání uhlíku v půdě.

Lesnická opatření, po dohodě, komplexně řeší Sekce 16000 (včetně opatření PRV).

S pozdravem

Ing. David Kuna
ředitel odboru

Opatření k adaptaci na změnu klimatu v oblasti vodního hospodářství

Ministerstvo zemědělství v oblasti vodního hospodářství dlouhodobě přijímá opatření k adaptaci na změnu klimatu. Ministerstvo zemědělství podporuje dotacemi zejména zajištění dostatku zdrojů pitné vody a jejich dosažitelnost vodohospodářskou infrastrukturou veřejných vodovodů. Proto dochází k propojení a rozšíření existujících vodárenských soustav a jejich rekonstrukci. Jsou připraveny projekty vyžadující finanční zdroje v úrovni zhruba 20 mld. Kč na investice do r. 2030. Podobně se vyhodnocují možnosti na nové přivaděče přítoků do existujících přehradních nádrží, aby se jejich zásobní objem posílil (např. u nádrže Hubenov).

Ministerstvo zemědělství podporuje přípravu a zahájení výstavby několika přehradních nádrží k navýšení potřebných vodních zdrojů v regionech, kde se evidentně projevila nedostatečnost stávajících zdrojů. Jde o realizaci vodárenské nádrže Vlachovice na Zlínsku a nádrži Kryry, Senomaty, Šanov na Rakovnicku, které s převodem vody z Ohře pod nádrži Nechranice vytvoří efektivní vodohospodářskou soustavu. Delší dobu je v přípravě výstavba nádrže Nové Heřminovy, která stále vázne na obstrukcích zastupitelstva obce Nové Heřminovy. Hlavním důvodem výstavby přehrady v Nových Heřminovech je zadržení povodňových průtoků, tzv. transformace povodně. Dalším účelem je zajištění dostatečných průtoků v řece Opavě pro živočichy v době sucha a možná rekreační a sportovní využití, které regionu pomůže k ekonomickému rozvoji.

Významným krokem k zabezpečení dostatečných vodních zdrojů pro budoucnost je také rozšíření počtu lokalit chráněných pro budoucí možnost akumulace povrchových vod – tzv. „**Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území**“ (zkráceně Generel LAPV). Až dosud platný seznam 65 lokalit, schválený v r. 2011 ministry zemědělství a životního prostředí, je od roku 2020 rozšířen o 21 další lokalit, které byly projednány s krajskými úřady, dotčenými obcemi a Ministerstvem životního prostředí. Nově odsouhlasený Generel LAPV má tedy 86 lokalit a je v plném znění dostupný na webových stránkách Ministerstva zemědělství [Generel uzemi chranenych pro akumulaci povrchovych vod 2020.pdf](http://www.maz.cz/Generel_uzemi_chranenych_pro_akumulaci_povrchovych_vod_2020.pdf) (eagri.cz).

Zásadní úlohou Generelu LAPV je poskytnout odborný podklad pro územní hájení lokalit a zamezit znemožnění nebo podstatnému ztížení jejich případného budoucího využití pro akumulaci povrchové vody (§ 28a vodního zákona). Byly tak vybrány pouze lokality morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné a bez vážných a zjevných zásadních střetů se zastavěnými územími.

Snaha o zajištění vodních zdrojů naprosto neznamená odklon od opatření k posílení vody v krajině, v půdním profilu, tedy k omezení následků zemědělského sucha. Je překvapivé, jak je třeba trvale objasňovat, že voda v půdě a rybníky, malé nádrže a mokřady jsou nesmírně důležité pro udržení krajinných ekosystémů, jejich biodiverzitu a pro zemědělskou produkci. Nicméně tato voda v krajině bez akumulace nezabezpečí dostatečně vodní zdroje pro přípravu pitné vody, pro průmysl a ani pro efektivní zemědělství s moderními závlahami. Rozdíl opatření k omezení zemědělského sucha a sucha hydrologického je zjevně nutné stále trpělivě vysvětlovat, neboť pro veřejnost jsou lákavá vyjádření o tom, že v půdě je možnost podstatně větší akumulace vody než v přehradních nádržích. Pravidlo, že vodu z půdy a krajiny nedostaneme do „trubek“ bez akumulace v nádržích potvrzuje jednoznačně závěry Národní koalice pro boj se suchem, která byla založena v r. 2018. Jejich jednání se účastní široké spektrum expertů z vysokých škol, univerzit, akademických pracovišť a samozřejmě zástupci rozhodujících ministerstev. Toto odborně-politické grémium podporuje všechny aktivity Ministerstva zemědělství zaměřené jak k zabezpečení dostatku vodních zdrojů, tak posílení vodních poměrů v krajině aktuálně a zejména i pro budoucí generace.

Dotační programy

Prevence před povodněmi

Po katastrofálních povodních v letech 1997 a 1998 byla v dubnu roku 2000 přijata vládou České republiky Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky a ta dlouhodobě nastavila konkrétní cíle a postupy k zajištění zvýšení systémové ochrany před povodněmi v ČR. Zabezpečení účinné ochrany před povodněmi je s ohledem na finanční a časovou náročnost přípravy a realizace protipovodňových opatření víceletý proces. Ministerstvo zemědělství v návaznosti na usnesení vlády ze dne 13. září 2000 č. 897 k Záměrům tvorby programů prevence před povodněmi v rámci programového financování zahájilo v roce 2002 program „Prevence před povodněmi“.

I. etapa programu byla zaměřena především na území zasažené ničivou povodní v roce 1997, tedy na povodí Moravy, Odry a horního Labe a na zpracování studií odtokových poměrů a stanovení záplavových území. Realizovaná opatření v této etapě zajistila vyšší míru ochrany více než 315 tisíc obyvatel a majetku v hodnotě více než 240 mld. Kč.

II. etapa byla zaměřena na technická opatření podél vodních toků (např. budování ochranných hrází a zkapacitnění koryt vodních toků zejména v intravilánech obcí), opatření zvyšující retenci, na podporu zvyšování bezpečnosti vodních děl a na vypracování studií odtokových poměrů a stanovení záplavových území. Od počátku se do této etapy významně zapojily Obce jako navrhovatelé protipovodňových opatření, která byla následně realizována příslušnými správci vodních toků. Od roku 2010 v reakci na povodňovou situaci z léta roku 2009 Obce byly také jako žadatelé v rámci samostatného podprogramu, který byl zaměřen na zadržování vody v suchých nádržích především z přívalových srážek. Realizovaná opatření programu dosáhla zvýšení míry ochrany před povodněmi pro více než 466 tisíc obyvatel a došlo ke zvýšení míry ochrany životů a majetku obyvatel, měst a obcí snížením průměrné roční škody v územích řešených programem o 77 %.

III. etapa pokračuje v realizaci efektivních preventivních protipovodňových opatření v záplavových územích a též jako implementace směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Cílem programu bylo zvýšení míry ochrany před povodněmi zřízením nových retenčních prostor, úpravami na existujících vodních nádržích a také výstavbou opatření podél vodních toků, a to zejména navazujících opatření tvořící komplexní ochranu. Nemalá část podpory je také věnována časově náročným projektovým přípravám rozsáhlých staveb retenčního a liniového charakteru.

IV. etapa je plynulým pokračováním předcházejících etap, co se týče cíle i předmětu podpory. Jsou realizována zejména opatření, která řeší protipovodňovou ochranu v oblastech s významným povodňovým rizikem dle směrnice 2007/60/ES a která jsou identifikována v plánech pro zvládání povodňových rizik. Realizací IV. etapy rovněž dojde k naplnění dílčích cílů Strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 a dalších významných strategických dokumentů, např. Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu.

Program Prevence před povodněmi

Etapa (č. programu)	Realizace	Celkové náklady (mld. Kč)	Dotace MZe (mld. Kč)	Počet realizovaných opatření (ks)	
				celkem	z toho stavby
I. (229 060)	2002-2007	4,403	3,623	483	435
II. (129 120)	2007-2014	11,543	10,128	549	379
III. (129 260)	2014-2022	3,614	2,769	113	80
IV. (129 360)	2018–2024	5,742	4,873	34*	28
Celkem		15,946	13,751	1 032	814

*stav k 20. 5. 2021

Malé vodní nádrže (MVN)

Předmětem podpory je rekonstrukce oprava a odbahnění nerybochovných rybníků a MVN za účelem posílení retence a akumulace vody v krajině, za současného zlepšení jejich technického stavu a navrácení základních a vodohospodářských funkcí, dále za účelem zvýšení zásob užitkové vody pro obec, vytvoření zásob vody pro případ hašení požárů, apod. Objem zátopy obnovených, zrekonstruovaných i nově postavených MVN přispěje k žádoucímu zpomalení odtoku vody z krajiny. Ta je akumulována na místě a může pozitivně přispět ke stabilitě průtoků ve vodotečích při následné, déle trvající suché periodě a rovněž ke stabilitě hladiny podzemních vod a vylepšení místního mikroklimatu, zejména v období déletrvajícího sucha. MVN mohou pozitivně přispět ke stabilizaci průtoků jak v případě přívalových srážek na malých povodích, tak v období déletrvajícího sucha, kdy zajistí minimální zůstatkový průtok ve vodotečích pod rybníky. Obnova, rekonstrukce a výstavba MVN tak pozitivně ovlivní hydrologickou bilanci krajiny.

Rybničky

Podpora je směrována pro rybářsky hospodařící subjekty na rekonstrukci odbahnění případně výstavbu nových rybníků. Objem zátopy obnovených, zrekonstruovaných, odbahněných i nově postavených rybníků, včetně objemu retenčního, přispívá k žádoucímu zpomalení odtoku vody z krajiny. Voda je díky rybníkům různé velikosti v krajině akumulována rozprostřeně na mnoha místech. Vodní nádrže mají pozitivní vliv na stabilizaci průtoků, zejména v případě přívalových srážek a tzv. „bleskových povodní“ na malých povodích IV. řádu. Obnova, rekonstrukce a výstavba rybníků tak pozitivně ovlivňuje hydrologickou bilanci krajiny. Na rybníčích podpořených z dotačního titulu 129 380 není provozován intenzivní chov ryb, resp. v nově vybudovaném či obnoveném rybníce není provozován intenzivní ani polointenzivní chov ryb.

Dochází ke zlepšení technického stavu rybničního fondu České republiky a na podpořených akcích jsou obnoveny vodohospodářské funkce rybníků s ohledem na jejich význam při snižování důsledků extrémních hydrologických situací. Vodní nádrže jsou, dle svých technických parametrů, schopny transformovat prudký nárůst průtoků v daném povodí a tento nárůst rozložit v čase, čímž dochází k ochraně majetku i zdraví osob v území pod jejich hrázemi. Snižuje se tak ničivost dynamických účinků vody při kulminaci netransformované povodňové vlny.

Je zvýšena bezpečnost rybníků za povodní. Všechny rybníky, podpořené v rámci programu 129 380 jsou zabezpečeny pro průchod povodní o hodnotě Q_{100} a vyšší dle kategorizace TBD a hodnot stanovených ČHMÚ. Je tak eliminováno riziko vzniku zvláštní povodně vlivem přelití, porušení a následného protržení hráze.

Přítomnost rybníků v krajině má pozitivní vliv na stabilitu hladiny podzemních vod a na místní mikroklima, zejména v období déletrvajícího sucha. Rybník je navíc chápán jako významný krajinný prvek, podporující biodiverzitu, a má nezanedbatelnou estetickou a rekreační funkci v krajině.

Jsou odstraněny povodňové škody na hrázích a objektech rybníků, jednotlivě přesahujících 250 tis. Kč, které vznikly v důsledku zásadních povodňových událostí. Jsou odstraněny havarijní stavy na stávajících rybnících. Díky tomu se předešlo potenciálním vážným následkům na zdraví a majetku.

Závlahy

Dotační program je odezvou na přetravávající nepříznivé klimatické podmínky (tj. nedostatečné srážkové úhrny a přetravávající období sucha), které byly výrazné v obdobích 2003, 2014 a 2015 a na rostoucí požadavky zemědělců prvovýroby na dodávku vody pro závlahy v suchých obdobích a realizaci zvláštních (zejména ochranných) typů závlah. Dále vytvořil požadavek na zajištění rekonstrukce, obnovy a správy existujících závlahových soustav a na realizaci nových investic i následný provoz jak nových, tak stávajících hlavních závlahových zařízení. Uživatelé závlahových detailů (zemědělci) by se na tuto infrastrukturu napojili na hranici zavlažovaných pozemků. V oblastech s významným výskytem sucha navíc došlo v posledních 20 letech k poklesu zavlažovaných ploch následkem privatizace a změnou vlastnických vztahů závlahových soustav. Zřejmá je tedy potřeba jejich obnovení nebo rozvoje tam, kde jsou vhodné podmínky pro zelinářství a ovocnářství a jiné speciální kultury.

Cílem programu je snížení potřeby vody na závlahy, energetické náročnosti závlah a využití pozitivní environmentální a mimoekonomické účinky závlah jakožto jednoho z adaptačních opatření na zmírnění dopadů klimatické změny a tím zvýšení konkurenční schopnosti zemědělských podniků a stabilizace zemědělské produkce.

Kromě pozitivního vlivu na stabilizaci výnosů zemědělských plodin a růstu rostlin v období nepříznivých klimatických podmínek (sucho, tj. nedostatek srážek a současně vysoké teploty) mají závlahy pozitivní vliv na vlhkost půdy a lokální mikroklima, snižují nebezpečí vzniku větrné eroze půdy a prašných bouří (např. na jižní Moravě a v severních Čechách).

Další pozitivum závlah je, že vlhké půdy lépe než přesušené půdy přijímají případné srážky, tím se omezuje vznik vodní eroze a povrchový odnos půdy zejména do drobných vodních toků, omezuje se jejich zanášení a zmenšování průtočného profilu koryta a snižuje se vznik povodní v případě zvýšených srážek.

Dále závlahy přispívají ke zvýšení zaměstnanosti na venkově u zemědělských firem, firem provozujících závlahy a firem vyrábějících závlahová zařízení, včetně dodavatelských firem (v případě nové výstavby závlah nebo jejich rekonstrukce), a rovněž ke snížení vzniku požárů zemědělských plodin a porostů.

Program a č. programu	Realizace	Počet akcí	Dotace MZe (mil. Kč)
Malé vodní nádrže (129 290; 129 390)	2016-2025	966	1617
Rybníky (129 130)	2008-2015	296	2836
Rybníky II (129 280)	2016-2022	66	573
Závlahy (129 160)	2009-2016	134	133
Závlahy II (129 310)	2017-2022	198	298

Výkupy nemovitostí pro výstavbu vodních děl

Vodní dílo	Realizace podpory	Dotace MZe (mil. Kč.)
Nové Heřminovy	2009-2019	498
Skalička	2016-2022	1240
Vlachovice	2020-2023	705
Rakovnicko	2021-2024	485

Plánování v oblasti vod

Žalobci uváděné informace, týkající se významných problémů nakládání s vodami (str. 41), neodpovídají skutečnosti. Sucho a potenciální nedostatek vody byl jako významný problém nakládání s vodami identifikován ve všech mezinárodních oblastech povodí na území České republiky, tj. Labe, Odry a Dunaje, a to jak u povrchových, tak u podzemních vod. V případě povrchových vod byl tento významný problém nakládání s vodami identifikován ve všech deseti dílčích povodích (viz kapitoly 6.2.3 Předběžných přehledů významných problémů nakládání s vodami). V případě podzemních vod byl identifikován v sedmi z deseti dílčích povodí (viz kapitoly 6.3.2 Předběžných přehledů významných problémů nakládání s vodami). Není tedy pravda, že by šlo o významný problém nakládání s vodami pouze v jednom z deseti dílčích povodí. Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami zjištěných v části mezinárodní oblasti povodí Labe/Odry/Dunaje na území České republiky (Voda, eAGRI)

Návrhy národních plánů povodí reagují na Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami v návrhu opatření, mezi nimiž je mj. komplexní opatření s celostátní působností CZE31700001 Opatření k prevenci a zmírnění dopadů sucha a nedostatku vody. Konkrétní opatření zaměřená na přizpůsobení se změně klimatu jsou obsažena v návrzích plánů dílčích

povodí. Opatření zohledňují především předpokládané zvýšení nerovnoměrného rozložení srážek, a to jak během roku, tak mezi jednotlivými lety, tedy období hydrologického sucha i extrémních srážek. Směřují především ke zvyšování retenční schopnosti krajiny, racionalizaci hospodaření s vodou a územní ochraně lokalit vhodných k akumulaci povrchových vod.

Legislativa

Dne 23. prosince 2020 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tento zákon nabyl účinnosti 1. února 2021 s výjimkou některých ustanovení. Návrh zákona připravilo Ministerstvo zemědělství spolu s Ministerstvem životního prostředí. Návrh zákona vláda předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR již 26. července 2019.

Hlavní princip novely spočívá v legislativním nastavení operativního řízení v období sucha a stavu nedostatku vody. V rámci dalších úprav zákon nově stanoví priority řešení srážkových vod při povolování staveb či jejich změn (§ 5 odst. 3) a klade důraz na vymezování ploch vhodných k omezování a zadržování odtoku srážkových vod a realizaci vodních prvků při územním plánování (§ 5a).

Uvedená novela vodního zákona vychází zejména z Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky, schválené usnesením vlády ze dne 24. července 2017 č. 528. Jejím hlavním obsahem je především boj se suchem a nedostatkem vody. Aby byla zajištěna dostatečná evidence ohledně spotřeby vody, došlo také k zavedení povinnosti měřit množství odebírané povrchové a podzemní vody při povoleném množství alespoň 1 000 m³ rok nebo 100 m³ za měsíc a předávat výsledky měření správci povodí.

Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s ostatními resorty a Právnickou fakultou Univerzity Karlovy, podílelo na přípravě poslaneckého návrhu ústavního zákona, který si klade za cíl posílení ochrany vody jako základní podmínky života. Smyslem ústavního zákona je posílení ochrany a zabezpečení vodních zdrojů nejenom v současnosti, ale rovněž výhledově. Návrh ústavního zákona vymezuje zajištění dostatku pitné vody pro zásobování obyvatelstva jako jednoznačnou prioritou veřejného zájmu, což doposud v právním řádu obsaženo nebylo.

Tento návrh si klade za cíl vytvořit komplexní rámec ochrany vody na ústavní úrovni a zavedení dostupnosti vody pro obyvatelstvo jako jednoho ze základních práv v ústavním systému České republiky, v souladu s dosavadními způsoby ochrany na všech úrovních našeho právního řádu.

Ministerstvo také významnou měrou přispělo k přípravě návrhu vyhlášky o ochraně zemědělské půdy před erozí, která nyní prochází meziresortním připomínkovým řízením. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. (VÚMOP), vytvořil za přispění ministerstva elektronickou aplikaci pro hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy s názvem protierozní kalkulačka, což je veřejně dostupná bezplatná mapová a databázová internetová aplikace. Tato aplikace je spravována a odborně garantována VÚMOP. Protierozní kalkulačka vychází z odborné, celosvětově uznávané metody pro hodnocení erozní ohroženosti půdy.

Za zmínu také stojí zákon č. 312/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, který byl připraven ve spolupráci s ministerstvem. Zákon představuje zjednodušení stavebního řízení při výstavbě malých vodních nádrží a obnově dříve zaniklých

nádrží a je v souladu s vládní Koncepcí ochrany před následky sucha pro území České republiky.

Zvýšení počtu drobných vodních útvarů v české krajině bude mít celou řadu pozitivních dopadů na životní prostředí. Nejde jen o to, že se jejich výstavbou zvýší výskyt vody v krajině. Zároveň se žádoucím způsobem napomůže fragmentaci zemědělské krajiny a výrazně se posílí biodiverzita v okolí těchto vodních útvarů. Povedou rovněž k rozvoji vegetačního pokryvu, který sníží teplotu povrchu půdy i vrstev vzduchu nad ní a vytvoří příznivé mikroklima. Mohou rovněž sloužit jako zdroj vody pro lokální zavlažování.

1) Změna dřevinné skladby – legislativní změny

Změna dřevinné skladby je vládou podporována od roku 1996 a vychází přímo z platného Lesního zákona č.289/1995 Sb. Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin (MZD) se jako závazné ustanovení plánu pro vlastníky lesa nad 3 ha stanoví pro všechny porosty (porostní skupiny, etáže) starší 80 let a porostní skupiny mladší, pokud do nich plán umísťuje obnovu nebo tam obnovu připouští. Vlastníci lesů mají nárok na úhradu zvýšených nákladů na výsadbu MZD.

Vyhláška č.83/1996 Sb.

Vyhláška č.83/1996 Sb. byla platná do konce roku 2018 a pro jednotlivé cílové hospodářské soubory stanovovala minimální podíl MZD a rámcové směrnice hospodaření. Hlavním cílem těchto opatření bylo zvýšit stabilitu a půdní vlastnosti českých lesů.

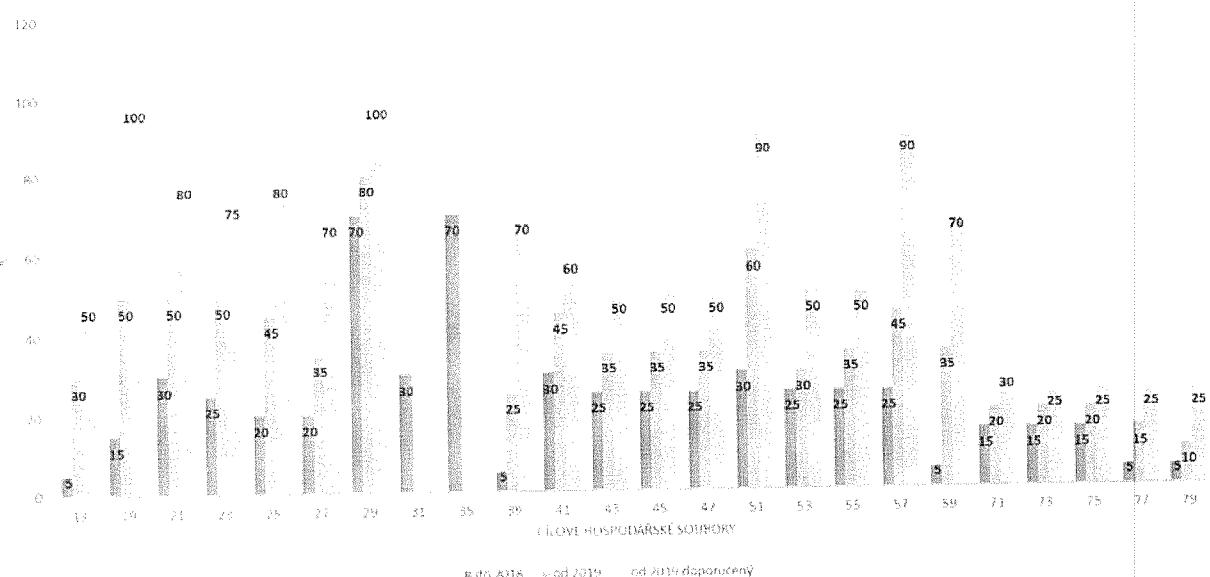
Na základě souhrnných lesních hospodářských plánů a osnov (LHPO), které jsou tradičním zdrojem informací o lesích v ČR, došlo od roku 1996 k poklesu zastoupení jehličnatých dřevin z 76,9 % na 71,0 % v roce 2019. Národní inventarizace lesů (2011-2015), která je postavena na matematicko-statistických základech a umožňuje tak objektivní a nezávislé posouzení skutečného stavu a vývoje lesů v České republice, zjistila zastoupení jehličnanů na úrovni 57,7 %.

Vyhláška č.198/2018 Sb.

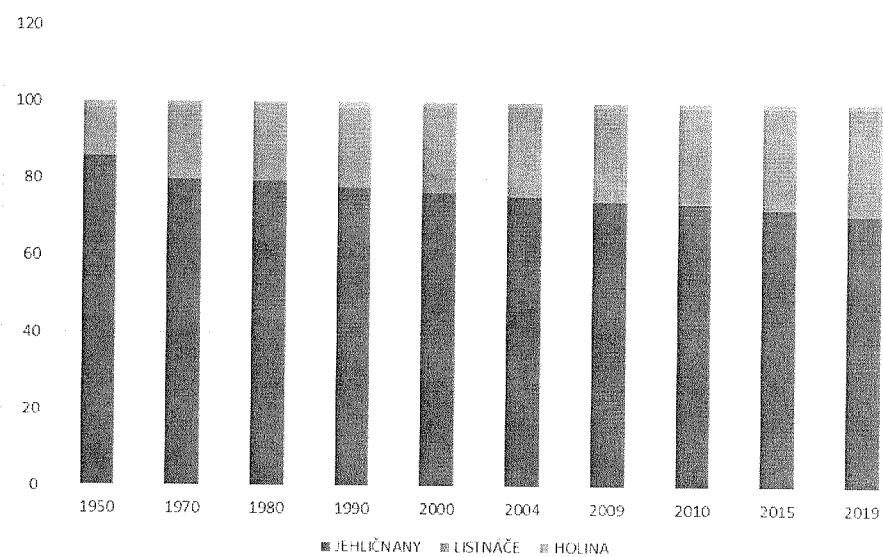
Vyhláška reagovala na potřebu urychlit adaptační a mitigační opatření v lesích a za tímto účelem došlo:

- k významnému zvýšení podílu MZD pro jednotlivé cílové hospodářské soubory
- výčet stanoviště vhodných MZD, jejichž výsadba je finančně podporována, byl výrazně rozšířen
- kromě základních cílových dřevin byly nově byly definovány také dřeviny základní přípravné, jejichž síje je také finančně podporována
- smrkové porosty ohrožené klimatickou změnou, byly nově vylišeny jako nový porostní typ, u kterého je v rámci adaptačních opatření možné snížit obmýtí

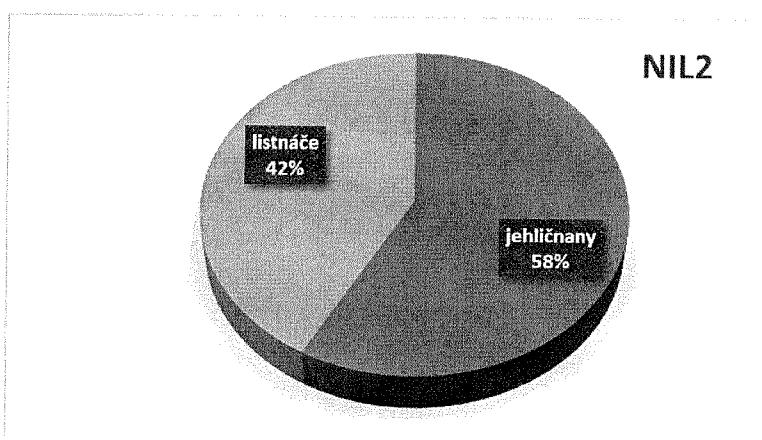
Obr.1 Porovnání minimálního podílu MZD podle Vyhlášky č.83/1996 Sb. a Vyhlášky č.198/2018 Sb.

Obr.2 Vývoj podílu listnatých a jehličnatých dřevin (LHPO)

Obr.3 Zastoupení listnatých a jehličnatých dřevin dle NIL2 (2011-2015)

2) Změna dřevinné skladby při zalesňování

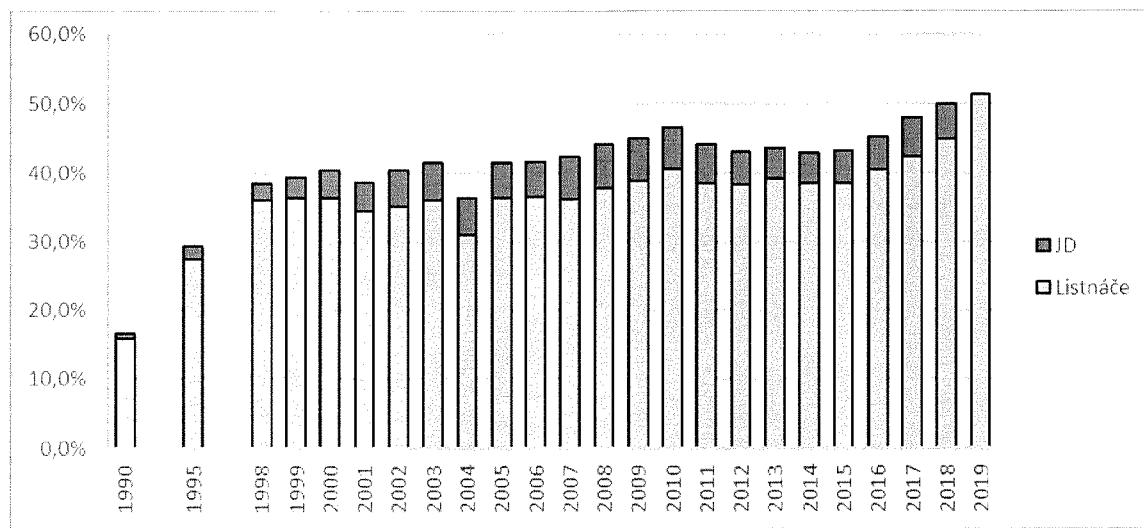
Legislativní změny v roce 1996 měly vliv na významný nárůst podílu listnatých dřevin při obnově porostů. V roce 2019 přesáhl podíl listnatých dřevin při zalesňování 50 %.

Obr.4 Vývoj podílu listnatých a jehličnatých dřevin při zalesňování

Podíl listnatých dřevin a jedle při zalesňování činil v roce 1990 pouze 17 %. Od roku 1995 pak dále vzrostl z necelých 30 % na více než 50 % v roce 2019. Bohužel od roku 2019 není jedle samostatně vykazována.

Obr.5 Vývoj podílu listnatých dřevin a jedle při zalesňování

Mezi roky 1998-2019 bylo celkem umělou obnovou obnoveno 451 333 ha lesa, to představuje 17 % plochy lesa v ČR. Umělá obnova listnatých a jedle z toho dosáhla 195 259 ha, tedy 43 %. Plocha, na které bylo možné ještě aktivně změnit dřevinou skladbu tedy činila zbylých 256 074 ha, to představuje 10 % celkové plochy lesa v ČR. V této ploše byly určité lokality vhodné pro opětovné zalesnění smrkem, takže reálně bylo od roku 1998 možné urychlit změnu druhové skladby v jednotkách procent, vztaženo k celkové ploše lesa v ČR.

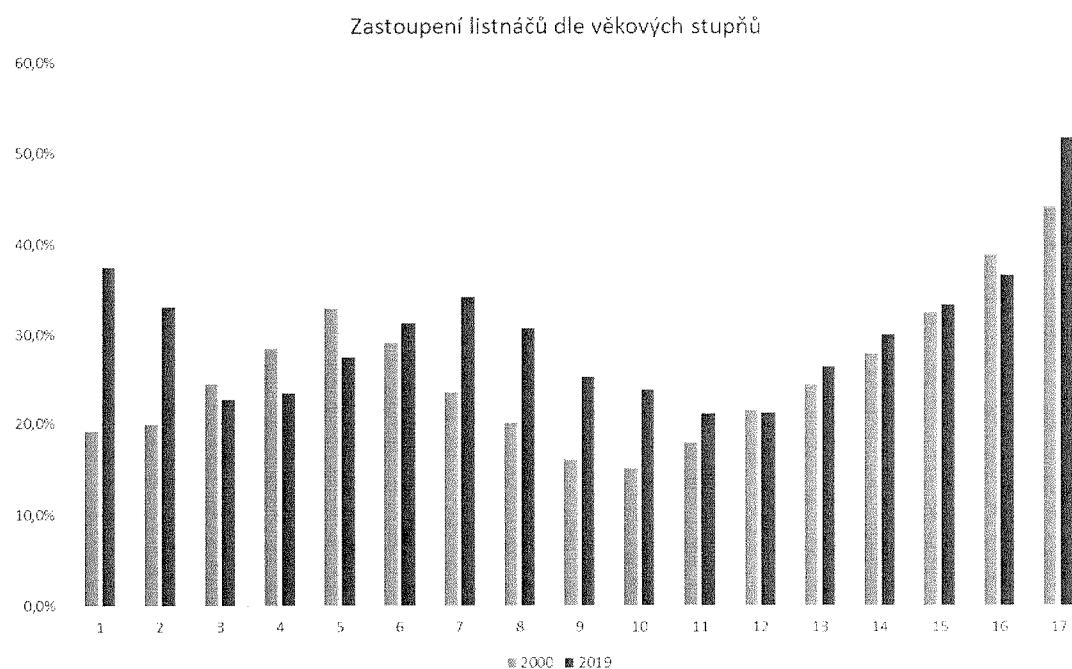
3) Změna dřevinné skladby v první věkové třídě (1-20 let)

Změna v datech LHPO

Podíl listnatých dřevin v prvním věkovém stupni (1-10 let) vzrostl mezi roky 2000-2019 na téměř dvojnásobek, konkrétně z 19,1 % na 37,5 %. K výraznému nárůstu došlo také ve druhém věkovém stupni, a to z 19,9 % na 33,1 %. Z důvodu průměrného stáří dat lesních hospodářských plánů a osnov (LHPO) se legislativní změna ve druhém věkovém stupni plně projeví až v roce 2022.

Obr.6 Zastoupení listnatých dřevin dle věkových stupňů (2000, 2019)

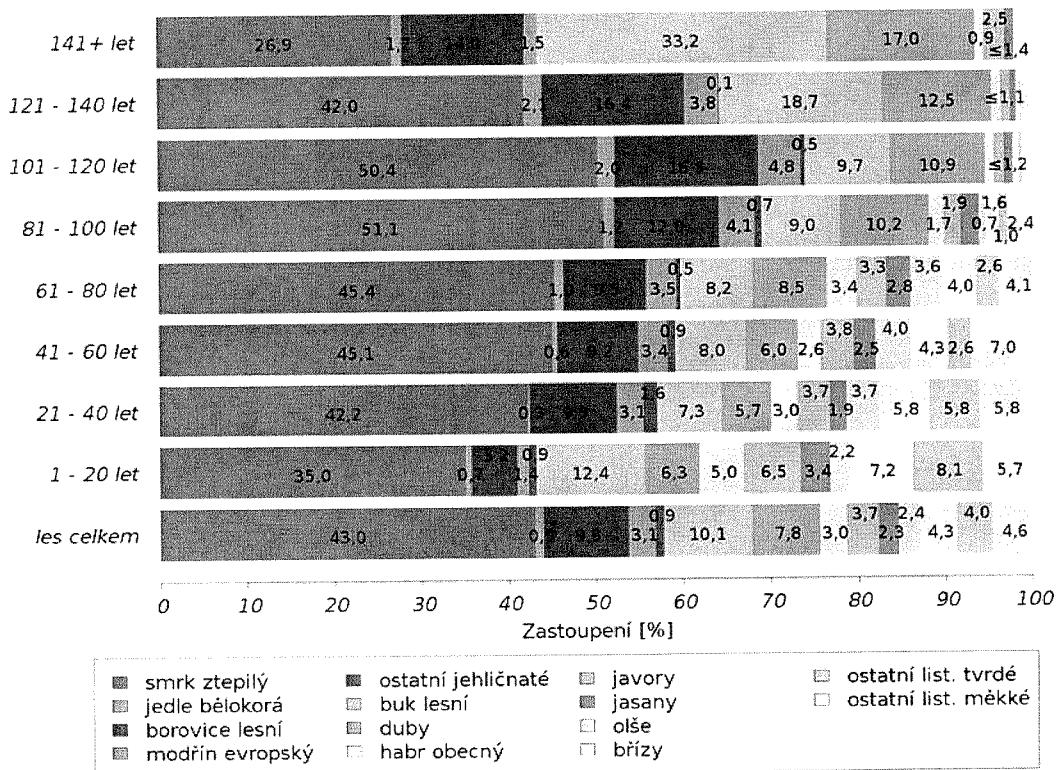
Výledky

Výsledky NIL2 (2011-2015)

Podíl listnatých dřevin v prvním věkovém stupni (1-10 let) na základě dat NIL2 dosáhl 57 % a významně se blíží přirozené skladbě, kde podíl listnáčů dosahoval 65 %.

Obr.7 Zastoupení dřevin dle věkových tříd z NIL2 (2011-2015)

PLNĚNÍ EKONOMICKÝCH OPATŘENÍ NÁRODNÍHO ADAPTAČNÍHO PLÁNU NA ZMĚNU KLIMATU (v oblasti lesního hospodářství)

- úkol 1_2.2 Vypracovat a uvést do praxe systém osvěty, vzdělávání a motivace (vč. finanční) pro nestátní vlastníky lesů využívající nepasečné způsoby hospodaření: tématika zahrnuta do vzdělávacích seminářů pro vlastníky lesa a do programu na podporu poradenství pro vlastníky lesa. Celkové náklady na poradenství: 29,2 mil. Kč (2017), 35,7 mil. Kč (2018), 38,5 mil. Kč (2019), 36,4 mil. Kč (2020)
- úkol 1_3.1 Podporovat v nestátních lesích přirozenou obnovu lesa s ohledem na cílovou dřevinnou skladbu s výjimkou geneticky nevhodných porostů: podpora realizována formou finančních příspěvků na hospodaření v lesích, s ohledem na úkol NAP navyšována sazba příspěvků novelizací nařízení vlády č. 30/2014 Sb. Objem příspěvků a plocha přirozené obnovy stanoviště vhodných dřevin:
 - 2017: 4,7 mil. Kč = 406 ha
 - 2018: 5,2 mil. Kč = 463 ha
 - 2019: 16,6 mil. Kč = 1 027 ha
 - 2020: 17,4 mil. Kč = 1 050 ha
- úkol 1_4.2 Nestátní vlastníky lesů finančně motivovat ke zvyšování podílu melioračních a zpevňujících dřevin (MZD) při zajištění mladých lesních porostů: podpora realizována formou finančních příspěvků na hospodaření v lesích, s ohledem na úkol NAP navyšována sazba příspěvků novelizací nařízení vlády č. 30/2014 Sb. Objem příspěvků a plocha zajištěných porostů melioračních a zpevňujících dřevin:
 - 2017: 27,4 mil. Kč = 1 223 ha
 - 2018: 28,9 mil. Kč = 1 300 ha
 - 2019: 45,9 mil. Kč = 1 366 ha
 - 2020: 47,3 mil. Kč = 1 391 ha
- úkol 1_4.4 Vlastníka motivovat k udržení stanoveného minimálního podílu MZD i po době zajištění porostů: realizováno souběžně s úkolem 1_4.2 výrazně vyšší sazbu příspěvku na zajištění lesních porostů (20 000 Kč/ha v případě porostů dřevin základních cílových, 34 000 Kč/ha v případě porostů dřevin melioračních a zpevňujících)
- úkol 1_4.7 Od 4. LVS podporovat smrk pouze na vhodných stanovištích, zejména na vodou ovlivněných nebo inverzních, formou vhodných ekonomických nástrojů: od roku 2018 podpora smrku omezena na stanoviště v lesním vegetačním stupni 5 nebo vyšším, s výjimkou několika specifických druhů stanovišť (soubory lesních typů 0G, 0Y, 2G, 3G, 3R, 4G a 4R)
- úkol 1_4.8 Na ohrožených stanovištích metodicky a finančně podporovat přeměny a přestavby smrkových porostů včetně mladších věkových tříd: Veřejná podpora spočívá v úhradě části nákladů na prováděná opatření, nemůže obsahovat motivační složku. Úkol je naplněn poskytováním finančních příspěvků na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů, které vlastníkovi lesa kompenzuji významnou část nákladů na výkony navazující na odstranění nebo prořeďení smrkových porostů. Objem příspěvků na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů: 2017 – 249,6 mil. Kč; 2018 – 275,9 mil. Kč; 2019 – 545,4 mil. Kč; 2020 – 756,5 mil. Kč
- úkol 1_4.9: Nepodporovat zalesňování zemědělské půdy dřevinami nevhodnými pro příslušné hospodářské soubory: zajištěno příslušným prováděcím předpisem (nařízení vlády č. 185/2015 Sb., které v příloze č. 1 část A vymezuje vhodné dřeviny a hospodářské soubory, ve kterých jsou podporovány).
- úkol 1_4.16: Stimulovat vlastníky lesů k vytváření pestrých druhových skladeb tvořených více než dvěma dostatečně zastoupenými dřevinami (kromě MZD i dalšími, např. modřinem, borovicí, sukcesními dřevinami apod.): Opatření plněno rozšířením podpory poskytované podle nařízení vlády č. 30/2014 Sb. na všechny stanoviště vhodné dřeviny,

s preferenci MZD (včetně modřinu). Od roku 2019 podpora poskytována i na dřeviny základní přípravné (sukcesní).

- úkol 1_8.2: *Revidovat program na podporu štěpkování a ponechávání těžebních zbytků na místě pro nestátní vlastníky lesů (v návaznosti na výstupy úkolu 1_3.1):* Podpora průběžně realizována prostřednictvím finančních příspěvků na ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lesích (nařízení vlády č. 30/2014 Sb.) Sazba příspěvku průběžně aktualizována, aby odpovídala průměrným nákladům a rovněž byla konkurenceschopná vůči energetickému využití těžebních zbytků. Objem příspěvku a plocha, na které bylo v rámci obnovy provedeno štěpkování těžebních zbytků s ponecháním štěpky v porostu:
 - 2017: 4,3 mil. Kč = 360 ha
 - 2018: 6,3 mil. Kč = 524 ha
 - 2019: 21,8 mil. Kč = 1 263 ha
 - 2020: 57,0 mil. Kč = 3 165 ha
- úkol 1_10.1: *Rozvoj zavedených funkčních systémů sběru, evidence a kontroly reprodukčního materiálu lesních dřevin v ČR, včetně ekonomické motivace vlastníků lesů za účelem jejich zapojení do Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin:* Podpora obhospodařování kvalitních zdrojů reprodukčního materiálu a jejich zařazení do Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin realizována formou dotací na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin. Na období 2014-2018 program navázal i v aktuálním období 2019-2027. Souběžně na zdroje selektovaného reprodukčního materiálu (lesní porosty fenotypové třídy A a B) poskytována obdobná podpora z Programu rozvoje venkova na období 2014-2020.
 - 2017: dotace na genofond – 14,5 mil. Kč; Program rozvoje venkova – 0,0 mil. Kč
 - 2018: dotace na genofond – 14,7 mil. Kč; Program rozvoje venkova – 4,4 mil. Kč
 - 2019: dotace na genofond – 17,8 mil. Kč; Program rozvoje venkova – 4,0 mil. Kč
 - 2020: dotace na genofond – 16,0 mil. Kč; Program rozvoje venkova – 9,5 mil. Kč
- úkol 2_2.1: *Revidovat stávající systém odvodnění lesních půd tak, aby byl obnoven přirozený vodní režim. Využít k tomu přirozené a přírodě blízké postupy. Technické odvodnění zachovat pouze ve výjimečných případech, kdy by obnovou přirozeného vodního režimu došlo k neodvratným škodám na související infrastruktuře (cestní síti, zástavbě apod.).:* Veřejná podpora z rozpočtu MZe není poskytována na projekty odvodnění lesních půd. Projekty revitalizace melioračních okrsků poskytuje MŽP.
- úkol 2_3.1: *Motivovat vlastníky lesů k ochraně a obnově mokřadů a přirozených vodních toků a podporovat obnovu mokřadů, obnovu a výstavbu malých vodních nádrží, retenčních nádrží, hrazení bystřin, poldrů, revitalizaci a renaturaci vodních toků v lesích:* MZe poskytuje podporu na uvedená opatření, pokud jsou prováděna ve veřejném zájmu, mandatorním výdajem podle § 35 zákona č. 289/1995 Sb. Oblast je podporována rovněž z Programu rozvoje venkova na období 2014-2020:
 - 2017: § 35 – 36,2 mil. Kč (vodní nádrže o objemu 22 tis. m³); PRV – 29,1 mil. Kč
 - 2018: § 35 – 30,2 mil. Kč (vodní nádrže o objemu 36 tis. m³); PRV – 4,9 mil. Kč
 - 2019: § 35 – 69,7 mil. Kč (vodní nádrže o objemu 116 tis. m³); PRV – 25,4 mil. Kč
 - 2020: § 35 – 90,2 mil. Kč (vodní nádrže o objemu 154 tis. m³); PRV – 0 mil. Kč
- úkol 2_4.3: *U nově budované a rekonstruované lesní dopravní infrastruktury realizovat opatření minimalizující soustředěný odtok:* zajištěno revizí příslušné technické normy ČSN 73 6108, požadováno u projektů financovaných z Programu rozvoje venkova (umisťování svodnic vody na úsecích s větším podélným sklonem, opatřování spadišť propustků kamenným záhozem, podpora vsakovacích objektů navazujících na odvodnění lesních cest).

- úkol 18_4.1: *Regulovat zalesňování zemědělské a zejména nezemědělské půdy k zabránění ztrát přírodních biotopů a snížení biodiverzity:* V případě zemědělské půdy je zalesňování podporováno jen v lokalitách evidovaných jako vhodné k zalesnění.
- úkol 30_1.4: *Zajistit dlouhodobou udržitelnost financování Letecké hasičské služby (LHS) jako významného nástroje pro identifikaci a zdolávání požárů v období dlouhodobého sucha.: LHS každoročně financována z rozpočtu MZe na služby poskytované vlastníkům lesů: 2017 – 8,1 mil. Kč; 2018 – 8,4 mil. Kč; 2019 – 5,5 mil. Kč; 2020 – 8,0 mil. Kč.*

41

PODPORA ADAPTACE LESŮ NA KLIMATICKOU ZMĚNU (2010-2020, v mil. Kč)

Údaje o podpoře z rozpočtu MZe zahrnují mandatorní výdaje podle lesního zákona, služby poskytované vlastníkům lesů, finanční příspěvky na hospodaření v lese (vč. příspěvků poskytnutých z rozpočtu krajů), finanční příspěvky na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity a dotace na ochranu a reprodukci genofondu lesních dřevin.

Údaje o podpoře z rozpočtu PRV 2007-2013 jsou uvedeny jen za opatření Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů. Do objemu podpory jsou zahrnuty jen projekty schválené.

Údaje o podpoře z rozpočtu PRV 2014-2020 jsou uvedeny jen za opatření Předcházení poškozování lesů lesními požáry a přirodními katastrofami a katastrofickými událostmi, opatření Obnova lesů poškozených lesními požáry a přirodními katastrofami a katastrofickými událostmi a za opatření Podpora investic ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů. Do objemu podpory jsou zahrnuty jen projekty s podepsanou dohodou.

v mil. Kč	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	CELKEM
Rozpočet MZe	622	573	515	410	420	509	420	625	722	2 116	8 576	15 506
- z toho příspěvky na obnovu, zajištění a výchovu lesa	213	220	196	140	171	155	165	269	294	562	774	3 159
PRV 2007-2013	112	135	111	175	0	4	-	-	-	-	-	537
PRV 2014-2020	-	-	-	-	-	-	172	264	285	251	388	1 360
CELKEM	734	708	626	585	420	513	592	889	1 007	2 367	8 964	17 404
meziroční změna				-4 %	-12 %	-7 %	-28 %	+22 %	+15 %	+50 %	+13 %	+135 %
												+279 %

